

A KULTÚRA hozzászólása Bauer József: "A külföldi folyóiratok előfizetési költségei" című cikkéhez

Drágák a külföldi folyóiratok! Ez a megállapítás manapság gyakori vitatéma a könyvtárak körében. A tőkés importból származó folyóiratok – elsődlegesen devizapolitikai okok miatt – a belföldi felhasználók részére valóban drágák, mint ahogy drágák például az importból származó számítástechnikai eszközök, a különböző gépalkatrészek, a napi szükségletek kielégítését szolgáló élelmiszerek vagy árucikkek, amelyeket külföldről kényszerülünk behozni.

A könyvtárak vezetőinek álláspontja teljes mértékben érthető: a romló gazdasági helyzetben, a növekvő infláció közepette a rendelkezésükre álló, egyre szűkösebb kereteket szeretnék minél gazdaságosabban felhasználni, vagyis azonos forintösszegért több külföldi folyóiratot vásárolni.

Bauer József is ezt a témát boncolgatja szóban forgó cikkében (p. 258–261.). Megállapításaival javaslataival elsősorban nem is vitatkozni kívánunk, hanem inkább néhány olyan kérdést szeretnénk pontosítani, amelyet – nem lévén külkereskedelmi szakember – nem ismerhet, így következtetései sem a legpontosabbak.

A külföldi folyóiratok beszerzési árát jelentősen növelik a sokszor igen magas portóköltések és a különböző hatósági illetékek (behozatali, vám-, statisztikai illeték).

Bauer József a folyóiratok árát középárfolyammal kalkulálja, de a Kultúra a Magyar Nemzeti Banktól minden esetben a magasabb, az úgynevezett "eladási árfolyamon" vásárolja meg az importhoz szükséges devizát. Mindezek figyelembevételével a devizaárakhoz viszonyított forint-árkülönbség is alacsonyabb.

Nem értjük, mire gondol a cikkíró, amikor arra utal, hogy az importügyleteknél "nem valódi pénz mozdul, hanem csak papíron történik az elszámolás". A Kultúrának ugyanis minden esetben effektív pénzben kell kifizetnie a folyóiratok árát és ehhez forintra és devizára egyaránt szüksége van.

Köztudott, hogy a folyóiratokat mindenkor a tárgyévvel megelőzően, hónapokkal korábban kell a külföldi kiadónál megrendelni. A költségvetési intéz-

ményeknek a megrendelés időpontjában általában nincs pénzük, tehát késnek az előlegek befizetésével. A Kultúra viszont megrendeli számukra a lapokat, és egyidejűleg meg is előlegezi a befizetendő előfizetési árat.

A folyóiratszakmában bevett reklámfogás, hogy az egyes kiadók azzal a céllal, hogy előfizetőik körét bővítsék, olcsóbb árakat határoznak meg, ha az adott folyóiratot egy új megrendelő több évre előre kifizeti. Ezzel szemben Magyarországon kötött devizagazdálkodás van, az importkereteket évenként határozzák meg, ahogy a könyvtárak is éves keretekkel dolgoznak.

Közös főhatóságunk, a Művelődési Minisztérium, a Kultúrát olyan feladatokkal is megbízta, amelyek nem tartoznak szorosan egy külkereskedelmi vállalat teendői közé. Ezek, bár kulturális célokat szolgálnak, nem mindig előnyösek a könyvtárak számára, és kihatnak az árpolitikára is. Egy-egy szaklap többéves előfizetése az adott évben nagyobb összegbe kerülne, és más szükséges lapoktól vonná el a keretet.

A Kultúra éves előfizetésekkel dolgozik, de katalógusaiban irányárakat szerepeltet, számolva a külpiaci áremelésekkel és az esetleges belföldi forintleértékeléssel is. A számlázás viszont mindenkor a tényleges devizaáraknak megfelelően történik. Az előnyösebb pénznem megválasztása, mint ahogy azt a cikkíró javasolja, nem járható út, hiszen a külkereskedelemben olyan pénznemben kell fizetni, amilyenben a kiadó a számlát kiállította.

A cikkíró arra sem gondol, hogy a devizaárak nem minden esetben olyan egységesek, mint ahogy az a vizsgált folyóiratokról készült táblázatban szerepel. A kiadók túlnyomó többsége eltérő árat állapít meg a belföldi forgalom és a külpiaci számára. A külföldre vonatkozó árak a legtöbb esetben magasabbak a belföldiekénél. A kiadók a belföldi ár többszörösét is kérhetik a külföldi megrendelőtől.

A Kultúra egyetértéssel üdvözlölné azt a törekvést, hogy a könyvtárak egymással együttműködve szüntessék meg a párhuzamos megrendeléseket, hiszen

ez valóban költségkímélést jelentene, és a választék bővítését eredményezné. Ilyen kezdeményezések már korábban is voltak, de tapasztalatunk szerint bizonyos idő után a könyvtárak visszaálltak a régi gyakorlatra, és folytatták az azonos folyóiratok megrendelését.

Az adminisztráció megkönnyítése érdekében ez évben a Kultúra is megkezdte a folyóirat-megrendelések számítógépes feldolgozását, amely szintén nem ingyenes, és jelentős pénzüsszeget emészt fel. A külföldi cégeknek a számítógépes adminisztrációról – furcsa módon – nincsenek jó tapasztalataik, mert véleményük szerint lelassítja a munkát, és például a soron kívüli rendelések teljesítését lehetetlenné teszi.

Természetes dolog, hogy a Kultúra mindenkor képviseli megrendelői érdekeit. Igyekszik minden megszerezhető kedvezményt kihasználni és a megrendelőnek átadni. Ha például egy egyetemi könyvtár részére olcsóbb a kiadvány, mintha nyilvános könyvtár számára rendelnénk, akkor ezt a kedvezményt az előfizető automatikusan megkapja. Ha magánszemélyeknek szerezhető kedvezmény, akkor az egyéni előfizetőket a Kultúra elkülöníti, ha a

kiadók szakmai alapon nyújtanak kedvezményt, akkor azt ennek megfelelően igényeljük és adjuk tovább. Meggyőződésünk, hogy az országnak devizális szempontból előnytelenebb és jóval drágább volna a külföldi lapok beszerzése, ha minden egyes előfizető (könyvtár, kutatóintézet vagy magánszemély) külön-külön fizetne elő a szaklapokra.

A Kultúra arra törekszik, hogy szolgáltatásait fejlessze, és hogy az előfizetők igényeit az adott kereteken belül pontosan és időben kielégítse. A folyóirat-import bonyolult művelet; az egyes lapszámok esetleges késése, az árak változása szinte elkerülhetetlen, speciális esetekben még a külföldi beszerzési források felkutatása is nehézséget jelent.

A helyes és a mai viszonyok között leggazdaságosabb út az volna, ha a könyvtárak valóban elkerülnék a párhuzamos rendeléseket. A Kultúra mindenkor kész a párbeszédre, és mint kereskedelmi vállalatnak, elsődleges célja ügyfelei érdekeinek képviselete.

Mészáros József
Kultúra Külkereskedelmi Vállalat

AZ NTMIK ÚJ KIADVÁNYAI

Számítógépes optika 5., 6. szám

A Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ, valamint a Szovjetunió Tudományos Akadémiája egyedi műszergyártási központ tervezőirodájának közös kiadványa.

A kiadvány összesíti a számítógépes optika – mint az utóbbi időben az egyik legintenzívebben fejlődő tudományág – eredményeit és kijelöli fejlesztési irányait. A számítógépes optika egyrészt a számítógépek alkalmazási lehetőségeit tanulmányozza az optikai elemek, rendszerek és műszerek létrehozása, valamint bonyolult konfigurációjú elektromágneses mezők számítása terén, másrészt optika a számítógépekhez, azaz új elembázis kidolgozását jelenti optikai processzorokhoz és memóriákhoz.

A kiadvány a diffrakciós feladatok számszerű megoldása, az optikai elemek számítógépes előállítás, a képfeldolgozás, optikai számítástechnikai kísérlet, a számjegy-holográfia és az adaptív optika terén elért kutatási és fejlesztési eredményeket tükröző elemző szemléket, cikkeket adja közre.

Orosz nyelven jelenik meg, az annotációkat orosz és angol nyelven közli.

Egy kiadvány ára: 84 Ft

Pozíciószám: NK 83,84

Megrendelhető (a pozíciószám megjelölésével):

Könyvértékesítő és Könyvellátó Vállalat

Idegen nyelvű könyvek osztálya

Budapest, Pf. 204. 1391
